

Gmina Niepołomice – działania związane z realizacją Programu ochrony powietrza.

Od wielu lat działania samorządu gminnego ukierunkowane są na przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza. Prowadzimy różne akcje edukacyjne dla dzieci i młodzieży, organizujemy gry terenowe, wystawy kotłów, konferencje, konkursy a także spotkania dla mieszkańców o tematyce niskiej emisji. Staramy się uwrażliwiać naszych mieszkańców, pokazać że niska emisja to nasz wspólny problem, nieznający granic administracyjnych. Nie zaniedbujemy przy tym także działań inwestycyjnych, przeprowadzając niezbędne działania termomodernizacyjne obiektów komunalnych, a także systematycznie unowocześniając kotły gazowe w obiektach gminnych (wszystkie obiekty komunalne wyposażone są w kotły gazowe). Staramy się przy tym, dywersyfikować źródła energii, z których pozyskujemy ciepło dla naszych mieszkańców. Obiekty użyteczności publicznej dodatkowo wyposażone są w pompy ciepła, instalacje solarne czy też w instalacje fotowoltaiczne. W 2017 roku uruchomiliśmy program wymiany kotłów paliw stałych na kotły gazowe w gospodarstwach domowych (na chwilę wymieniono 200 kotłów, podpisano 258 umów, liczba planowanych pieców do wymiany w ramach etapu II-160, etapu III – 270, szacunkowa liczba „kopciuchów” do wymiany na terenie Gminy Niepołomice - około 3 tysięcy), co jest odpowiedzią na rosnące zainteresowanie naszych mieszkańców niską emisją. Wdrażamy rozwiązania komunikacyjne i pracujemy także nad transportem zrównoważonym w naszym regionie. Równocześnie monitorujemy jakość powietrza w Gminie przy pomocy sensorów firmy zewnętrznej (16 sensorów) a także manualnej stacji monitoringu Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Krakowie. Mieszkańcy mają także dostęp do nowoczesnych aplikacji - „Złap Smoga” pozwalającej zgłosić niepokojący dym unoszący się w ich okolicy. Gmina współpracuje także z ICHPW w Zabrze w zakresie badania popiołu z palenisk domowych.

Inne działania:

Gmina nawiązała współpracę w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej z regionem Uppsala i miastem Tallinn, czego rezultatem był wspólny projekt ekologiczny dotyczący m.in. efektywności energetycznej POWER „SEECA”. Współpraca z Uppsalą i Tallinnem ułatwiła prace nad strategią energetyczną, pozwoliła zdiagnozować problemy Niepołomic w Programie Ochrony Powietrza, a także pozwoliła podjąć działania badawcze nad techniką „ecodriving’u” oraz działania pilotażowe nad efektywnym wykorzystaniem maszyn podczas prac remontowo-budowlanych.

Niepołomice stworzyły nową formę przekazu informacji –(Ecoalendarz) który oprócz podstawowego zadania, spełniał również rolę edukacyjną naszych mieszkańców poprzez dostarczenie: wskazówek poprawiających efektywność energetyczną w domostwach, informacji o alternatywnych źródłach energii, informacji dot. form dotacji czy wsparcia dla mieszkańców, a także pokazanie przykładowych kwot pieniężnych jakie można zaoszczędzić stosując wymienione rady. II edycja pozwoliła zaprezentować dokonania naszych mieszkańców w zakresie zastosowanych rozwiązań proekologicznych m.in. (jakie OZE zastosowali, jakie poczynili oszczędności, z jakich instrumentów skorzystali).

Ważniejsze działania projektu:

- dwie edycje Ecoalendarza – forma przekazu strategii energetycznej Gminy Niepołomice; podręcznik jak zmniejszyć zużycie energii w domostwach;
- Program Ochrony Powietrza (włącznie PONE);
- badania nad technikami Eco-driving’u (zmniejszające zapotrzebowanie na paliwo) – program pilotażowy, pierwsze takie badania przeprowadzone w Polsce we współpracy z Politechniką Krakowską, na przykładzie samochodów ciężarowych i autobusów – rezultat, zmniejszenie zużycia paliwa o około 10 % podczas zmiany techniki jazdy
- badania nad efektywnym wykorzystaniem maszyn podczas prac remontowo-budowlanych w celu ochrony powietrza
- broszury informacyjne, dotyczące efektywności energetycznej dla małych, średnich i dużych przedsiębiorstw.

Ograniczenie niskiej emisji – akcja pilotażowa w KAPE w 2015 roku

Ważniejsze działania

- publikacja podstrony w serwisie internetowym Urzędu (www.niepolomice.eu),
- prezentacja Autobusu Energetycznego w Niepołomicach,
- publikacja artykułu w prasie lokalnej (Gazeta Niepołomska),
- start gry gminnej w Niepołomicach,
- szkolenie mieszkańców w Niepołomicach (18 osób),
- wystawa producentów kotłów w Niepołomicach (6 firm),
- zakończenie gry gminnej w Niepołomicach,
- udział koordynatorów gminnych z Niepołomic w szkoleniu w Busku Zdroju,
- publikacja artykułu w Gazecie Niepołomickiej,

Zakres działań od 1993 roku:

- ❖ wymiana urządzeń na paliwa stałe na urządzenia zasilane paliwem gazowym (1993-1995)
- ❖ kompleksowa termomodernizacja obiektów komunalnych (2002-2004)
- ❖ zamontowanie pieca na biomasę o mocy 65kW w budynku Straży Pożarnej w Niepołomicach – Podgrabi
- ❖ dwie pompy ciepła o mocy po 27kW na Zamku Królewskim w Niepołomicach
- ❖ porozumienie z WIOŚ w Krakowie w 2003 r. w sprawie stacji monitoringu, do 2007 r. funkcjonował również mobilna stacja pomiaru
- ❖ analiza miesięcznych zestawień - niska emisja w okresie grzewczym pochodząca z kotłowni węglowych
- ❖ wpływ na jakość powietrza poprzez planowanie przestrzenne (zapisy MPZP, pokrycie planu dla gminy ok. 90%)
- ❖ Strategia Energetyczna – (PEA Baltic project)
Projekt realizowany przez 21 partnerów z 6 państw z Niemiec, Litwy, Łotwy, Estonii, Finlandii i Polski
W ramach projektu opracowanie strategii energetycznej.
Instalacja paneli PV/T, które zdolne są produkować jednocześnie energię cieplną oraz elektryczną na budynku „Sokół” w Niepołomicach wspólnie z AGH
Po raz pierwszy wykorzystano innowacyjny mechanizm magazynowania energii w postaci wodoru na tak małym budynku (wodorotlenek metali)
Użyte technologie są pionierskie, a instalacja w Niepołomicach jest projektem pilotażowym (2x wydajność paneli PV/T)
Wodór zamieniany na energię w ogniwie paliwowym
Nadążny system śledzący
- ❖ SEECA (Power Programme) – Ekokalendarz, Eco-driving, PONE, Dobre planowanie (opis projektu powyżej)
- ❖ Program Szwajcarski – instalacje solarne dla mieszkańców (opis projektu w załączniku)
- ❖ REGIO-MOB project (*Interregional learning towards Sustainable Mobility in Europe: the REGIO-MOB Experience*)
Projekt realizowany wspólnie z krajami europejskimi mający m.in. na celu wypracowanie wspólnie z partnerami propozycji nowych rozwiązań w dziedzinie zrównoważonej mobilności oraz dostępności transportu publicznego w związku ze zwiększonym ruchem transportowym w regionie (Regionalny Plan Mobilności)
- ❖ członek Stowarzyszenia Gmin Polska Sieć „Energie Cities”
- ❖ sygnatariusz „Porozumienia Burmistrzów” od lutego 2009 r. jako jedno z pierwszych polskich miast
Zobowiązanie do zrównoważonego zarządzania energią oraz do przekroczenia celów energetycznych UE (powyżej 20% CO₂ do 2020)
Plan działań na rzecz zrównoważonej energii dla gminy Niepołomice (Porozumienie Burmistrzów)

A także:

Współpraca Gminy Niepołomice oraz MPK S.A. w Krakowie w zakresie wprowadzenia do ruchu autobusu napędzonego biometanem (CNG) na trasie Kraków – Niepołomice.

Biogaz miałby zostać pozyskiwany z zamkniętego i zrehabilitowanego składowiska odpadów, którym zarządzają Wodociągi Niepołomice Sp. z o.o., ul. Królewska 27, 32-005 Niepołomice, a następnie oczyszczany w stacji pozyskiwania i oczyszczania biogazu do biometanu (parametry odpowiadające CNG).

Budowa węzłów przesiadkowego na stacjach Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej w Podłężu i Staniątkach: budowa parkingów P&R (Niepołomice, Podłęże, Staniątki, Wola Batorska), budowa dróg dojazdowych do węzła wraz z budową ścieżek rowerowych wzdłuż głównych dróg łączących Gminę Niepołomice i jej strefę przemysłową z gminami sąsiednimi (służących dojazdowi do pracy) - Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 cel tematyczny 4 priorytet inwestycyjny 4e). Kwota zadania 12 mln zł (dofinansowanie 85 %). Zadanie obecnie w fazie realizacji.

Realizacja projektu „Ekopartnerzy na rzecz energii słonecznej Małopolski” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego. Głównym celem realizacji projektu jest zwiększenie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. W tym przypadku zostanie to osiągnięte poprzez montaż paneli fotowoltaicznych na budynkach zarówno prywatnych, jak i publicznych. Zadanie obecnie w fazie realizacji.

Koszt działań monitoringu i informacji w 2018/2019 r.

535,50 zł – koszt badania pojedynczej próbki popiołu – ICHPW w Zabrze

10 705,92 zł – koszt roczny – sieć czujników Airly

2 460,00 zł – koszt roczny - aplikacja „ZłapSmoga”

4 815,45 zł – koszt kampanii informacyjno-edukacyjnej w ramach działań z Metropolią Krakowską

2300,00 zł – spektakl dla dzieci dot. niskiej emisji

Straż Miejska została wyposażona w sprzęt do pobierania próbek popiołu oraz sprzęt do badania wilgotności drewna (higrometr) – 340 zł zestaw do pobierania + 1 263,21 zł higrometr z certyfikatem.